

POSTANOWIENIE

Dnia 15 listopada 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Księżak (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Tomasz Demendecki

SSN Oktawian Nawrot

w sprawie ze skargi M. C.

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki
w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w Katowicach w sprawie o sygn.
III AUa 1440/22,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 15 listopada 2023 r.,

oddala skargę.

UZASADNIENIE

Pismem z 25 września 2023 r. M. C. (dalej: „skarżący”) wniósł o:

1. stwierdzenie, że w sprawie o sygn. akt III AUa 1440/22, toczącej się przed Sądem Apelacyjnym w Katowicach, nastąpiła przewlekłość postępowania;
2. wydanie Sądowi Apelacyjnemu w Katowicach nakazu wyznaczenia posiedzenia i rozpoznania sprawy skarżącego;
3. przyznanie od Skarbu Państwa na rzecz skarżącego kwoty 2000 zł;
4. zasądzenie od Skarbu Państwa – Sądu Apelacyjnego w Katowicach – kosztów postępowania skargowego.

W uzasadnieniu skarżący wskazał, że 24 sierpnia 2022 r. do Sądu Apelacyjnego w Katowicach wpłynęła sprawa skarżącego, 6 września 2022 r. została wysłana do skarżącego apelacja, zaś 15 września 2022 r. do akt wpłynęła odpowiedź skarżącego na

apelację. Od tamtego czasu w sprawie skarżącego nie została wykonana żadna czynność, co zdaniem skarżącego dowodzi, iż w sprawie doszło do przewlekłości postępowania. Ponadto, że brak rozpoznania sprawy przez tak długi czas naraża skarżącego na poważne konsekwencje, w szczególności finansowe i pewność wobec Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

W odpowiedzi na skargę Skarb Państwa – Prezes Sądu Apelacyjnego w Katowicach wniósł o oddalenie jej w całości. Uzasadniając swoje stanowisko Prezes Sądu Apelacyjnego w Katowicach wskazał, m.in. że przedmiotem sprawy jest kwestia zobowiązania skarżącego do zapłaty składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne, odsetek i opłaty prolongacyjnej z tytułu zawartej umowy prolongacyjnej nr [...] za wskazane okresy. Ponadto, że nie jest to sprawa należąca do kategorii spraw pilnych.

Wskazując na powyższe Prezes Sądu Apelacyjnego w Katowicach podkreślił, że obsada sędziowska III Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Apelacyjnego w Katowicach jest niewystarczająca względem liczby spraw doń wpływających. Powoduje to zaległości w ich rozpoznawaniu. Średnie obciążenie sprawami w powyższym wydziale na jeden etat orzecznicy na dzień wpływu skargi wynosiło 243 sprawy. Z kolei referat sędziego sprawozdawcy, wyznaczonego do rozpoznania sprawy skarżącego na datę wpływu skargi liczył 289 spraw, z czego 140 to sprawy, które wpłynęły wcześniej niż sprawa skarżącego.

Jednocześnie Prezes Sądu Apelacyjnego w Katowicach nadmienił, że na opóźnienie w rozpoznawaniu sprawy skarżącego wpływ miała również zmniejszona obsada sędziowska. W roku 2023 jeden z sędziów dotychczas orzekających w Sądzie Apelacyjnym w Katowicach przeszedł w stan spoczynku, a dwóch pozostawało na długotrwałym zwolnieniu lekarskim.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (tekst jedn. Dz.U. 2018, poz. 75; dalej: „u.s.p.p.”) strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa

do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie w tej sprawie trwa dłużej, niż to konieczne dla wyjaśnienia tych okoliczności faktycznych i prawnych, które są istotne dla rozstrzygnięcia sprawy, albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania). Zgodnie z art. 2 ust. 2 u.s.p.p. dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd w celu wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie albo czynności podjętych przez prokuratora prowadzącego lub nadzorującego postępowanie przygotowawcze w celu zakończenia postępowania przygotowawczego lub czynności podjętych przez sąd lub komornika sądowego w celu przeprowadzenia i zakończenia sprawy egzekucyjnej albo innej sprawy dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego. Dokonując tej oceny, uwzględnia się łączny dotychczasowy czas postępowania od jego wszczęcia do chwili rozpoznania skargi, niezależnie od tego, na jakim etapie skarga została wniesiona, a także charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej złożoności, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania.

Po dokonanej na potrzeby rozpoznania niniejszej skargi analizie akt sprawy toczącej się przed Sądem Apelacyjnym w Katowicach pod sygn. akt III AUa 1440/22, Sąd Najwyższy doszedł do przekonania, że w tej sprawie nie doszło do przewlekłości postępowania.

Jak wynika z akt przedmiotowej sprawy, apelacja organu rentowego wpłynęła do Sądu Apelacyjnego w Katowicach 24 sierpnia 2022 r. Następnie, 29 sierpnia 2022 r. sprawa została przydzielona sędziemu referentowi. Odpis apelacji organu rentowego został doręczony skarżącemu 8 września 2022 r., a 15 września 2022 r. pełnomocnik skarżącego wniósł odpowiedź na apelację. Z uwagi, iż sprawa nie została zaklasyfikowana jako sprawa pilna, została przeznaczona do rozpoznania zgodnie z kolejnością wpływu.

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego nawet niezawinione przez sąd opóźnienie – wynikające np. z braków kadrowych i dużej ilości spraw – może być podstawą stwierdzenia przewlekłości. Nie oznacza to jednak, że każdy okres oczekiwania na rozpoznanie prowadzi do stwierdzenia przewlekłości. O nieuzasadnionej zwłoce można mówić wówczas, gdy postępowanie w sprawie trwa dłużej niż jest to konieczne do jej wyjaśnienia, uwzględniając ocenę terminowości i prawidłowości czynności sądowych, a także charakter sprawy, zachowanie strony, w szczególności tej zarzucającej

przewlekłość postępowania. Ocena ta nie może być jednak oderwana od obowiązku sądu rozpoznawania wszystkich wniesionych spraw bez nieuzasadnionej zwłoki, a nie tylko sprawy skarżącego, przy zachowaniu zasady rozpoznawania spraw według kolejności ich wpływu oraz uwzględnieniu przepisów nakazujących rozpoznawanie niektórych rodzajów spraw w ustawowo określonych terminach a także konieczności zapewnienia pierwszeństwa dla spraw nie cierpiących zwłoki. Jak wyjaśniono w orzecznictwie Sądu Najwyższego, nawet kilkunastomiesięczne oczekiwanie na wyznaczenie rozprawy apelacyjnej nie musi automatycznie przesądzać o przewlekłości postępowania (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 11 lipca 2019 r., I NSP 48/19).

Biorąc powyższe pod uwagę, należało stwierdzić, że w niniejszym przypadku nie doszło do przewlekłości postępowania – polegającej na braku podjęcia czynności zmierzających do wyznaczenia rozprawy apelacyjnej, który to stan utrzymywał się dłużej niż to konieczne. Sprawa nie jest kwalifikowana jako pilna a skarżący nie wykazał, by miała ona dla niego szczególny charakter. W lakonicznej skardze skarżący nie odniósł się w żaden sposób do okoliczności wskazanych w art. 2 ust. 2 u.s.p.p. a rolą sądu nie jest zastępowanie skarżącego w przytaczaniu faktów i uzasadnieniu twierdzeń, które byłyby relewantne dla sprawy. W tej sytuacji na obecnym etapie nie można jeszcze stwierdzić, że oczekiwanie na rozstrzygnięcie jest zbyt długie.

Mając powyższe na uwadze Sąd postanowił jak w sentencji.

[SOP]

[a!]